

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Danske Privatbaners Fællesrepræsentation har til Ministeriet for offentlige Arbejder indgivet et Lovforslag, hvorefter en særlig dertil nedsat Kommission skulde kunne paalægge dels de interesserede Kommuner — hvilket ikke nødvendigvis skal være sammenfaldende med de aktiehavende Kommuner —, dels paa lige Fod med disse Staten at bidrage til Dækning af Underskud ved Privatbanerne.

Selv om ved de fleste Privatbaner de paagældende Kommuner hidtil frivilligt er enedes om Underskudsdekningen, er der dog forefaldet Tilfælde, hvor Videreførelsen af en Bane, hvis Opretholdelse ønskedes af langt den overvejende Del af Egnens Befolkning, er blevet vanskeliggjort derved, at en Kommune uanset dens Interesse i Banens Opretholdelse har vægret sig ved at betale sin Del af Underskuddet, antagelig i Tillid til, at de øvrige Kommuner hellere end at se Banen standset vilde overtage den paagældende Kommunes Anpart i Underskuddet. Dette uheldige Forhold maa ses i Forbindelse med, at det eneste Fordelingsgrundlag, som i Mangel af særlig Overenskomst foreligger, er Kommunernes Aktietegning i Banen. Det indbyrdes Forhold, hvori Kommunerne har tegnet Aktier, vil allerede fra Banens Anlæg ofte være et mangelfuldt Udtryk for de forskellige Kommuners Interesse, og den senere Udvikling kan selvsagt have medført betydelige Forandringer i Forholdene, der gør denne Maalestok endnu mindre rationel. I øvrigt er Anlægssummen ikke for alle Baner tilvejebragt væsentligt af Staten og Kommunerne i Forening, men i visse Tilfælde helt eller delvis ved privat Aktietegning og Prioritetslaan.

Regeringen kan efter det anførte tiltræde, at det bør kunne paalægges de enkelte virkelig interesserede Kommuner — naturligvis oftest de aktiehavende — at yde deres Bidrag til Underskudsdekningen, naar der mellem den overvejende Del af disse Kommuner er Ønske om Banens Opretholdelse med kommunalt Tilskud.

Spørgsmaalet om en dertil sigtende Lovgivning har været forelagt Den danske Købstadsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Fællesorganisationen af Landkommuner med bymæssig Bebyggelse og De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark. Disse har alle, om end med visse Betæneligheder, tiltraadt Tanken, dog under Forudsætning af, at der som ønsket af Privatbanernes Fællesrepræsentation ligeledes kan blive Tale om Bidrag fra Statens Side. Organisationerne har derhos fremhævet, at deres Stilling til Sagen er dikteret af de ekstraordinære Forhold og ikke kan opfattes som forbindende, naar normale Forhold genopstaar.

Staten, som i Henhold til en Række Love har givet Koncession paa Anlæg af Privatbaner, har ved Flertallet af disse som et Udtryk for Statens Interesse ydet væsentlige Bidrag til selve Banens Anlæg. Derimod har Staten tidligere i Hovedsagen betragtet Opretholdelsen af Privatbanernes Drift som en lokal Op-gave, saaledes at der ud over Anlægsbidragene og Laan eller Aktietegning i Henhold til Lov Nr. 53 af 14. Marts 1931 om Statshjælp til Privatbanerne før den nuværende Krig kun har været ydet Laan i Henhold til midlertidig Lov Nr. 120 af 30. Marts 1920 om rentefri Laan til vanskeligt stillede Privatbaner. Under de nuværende Forhold, hvor Manglen paa Benzin og Gummi har medført, at en forholdsvis betydelig Del af Landets Trafik maa afvikles over Privatbanerne, har man imidlertid erkendt, at der knytter sig mere almene Interesser til Privatbanedriften, hvorfor der til Opretholdelse af Privatbanernes Drift i Finansaaret 1940—41 blev stillet en Bevilling til Raadighed, i Henhold til hvilken der er tilsagt Tilskud paa i alt 906 900 Kr., samtidig med, at der er ydet Laan til Istandsættelse af hensatte Damplokomotiver samt Tilskud til Generatoranskaffelser m. v. Saa længe den nuværende ekstraordinære Trafiksituation vedvarer, vil det efter Regeringens Formening være rigtigt i det Omfang, det er paakrævet, og Statens finansielle